

Valgloven skal betyde Landsorganisationen, eller det skal betyde de lokale Organisationer. Et af to, man maa træffe Valget og enten sige: Det betyder Landsorganisationen for det paagældende Parti, eller: Det betyder de lokale Organisationer. Dér er jeg da ikke i Tvivl om, at det maa rettest betyde de lokale Organisationer i Amtet. Og hvorfor? For det første fordi man derved mest respekterer Vælgernes Selvbestemmelsesret — og det kan klart dokumenteres af Forhandlingerne om Valgloven, at det var Selvbestemmelsesretten for Vælgerne kontra Partimaskineriet, som man har villet væрге. Dernæst kan jeg ogsaa henviser til en Udtalelse, der er fremkommet, ogsaa fra en tidligere Indenrigsminister, Jensen-Sønderup, som i 1920 — det staar i Rigsdagstidende Sp. 6478 — udtalte følgende — han var Ordfører ved den Lejlighed for Udvalget —: „Et Flertal i Udvalget har fastholdt, at der maatte være Adgang for Partierne i Amterne, for Københavns Vedkommende i Storkredsene, til at kunne opstille en Nummerering af Kandidaterne, lave en saadan Partiliste, hvis man ønskede det.“

Dér siger altsaa Ordføreren for Udvalget, i Henhold til hvis Indstilling denne Tekst er affattet, som den nu er, at man mener, at der skal være Adgang for Partierne i Amterne til at lave en saadan Partiliste. Dette gaar i samme Retning som det, jeg hævder, at det er de lokale Organisationer og ikke Landsorganisationerne, der er de afgørende. Ja, jeg vil gaa saa vidt, at jeg vil paastaa, at hvis det Tilfælde kunde tænkes at indtræffe, at der til en Valgbestyrelse i et Amt blev indleveret to Partilister fra samme Parti, den ene fra Partiets øverste Ledelse her i København, Landsorganisationen, og den anden fra de lokale Foreninger, saa maatte Amtsvalgbestyrelsen efter min Mening være pligtig ikke at kassere dem begge, men at foretrække de lokale Organisationers Partiliste fremfor den øverste Partiledelses, fremfor Landsorganisationens. Det er det lokale, hvorpaa det efter alt, hvad jeg her har nævnt, maa komme an.

Andre Udtalelser, som fremkom under Forhandlingerne, tyder paa det samme. Maa jeg nævne, hvad der staar i Udvalgsbetænkningen om Valgloven i det konservative Mindretals Betænkning, Rigsdagstidenden 1919—20, Tillæg B. Sp. 963. Det var, saa vidt jeg husker, i Februar Maaned, det fremkom, inden Spørgsmaalet om Partilister kom frem. Men det viser, hvorledes man ser paa Forholdet: lokale

Vælgeres Interesser kontra Landsorganisationens. Det siges dér: „Et andet Hovedhensyn, Valgloven efter Mindretallets Opfattelse bør tilfredsstille, er dette, at Vælgerne indenfor et vist Omraade ikke af uvedkommende Hensyn, saasom dette at undgaa, at en bestemt Person vælges som Enmandskredsens Repræsentant, opfordres til ikke at støtte det Parti, de nærmest sympatiserer med.“

Nu vil jeg spørge, om disse Betragtninger ikke ogsaa vil komme til Anvendelse, hvis man tænker sig, at der blev paaoktrojeret Aarhus Amts konservative Vælgere mod det store Flertal af disse Vælgeres Villie en Partiliste af Landsorganisationen f. Eks. eller en anden Organisation, der repræsenterede den, og hvis de var sikre paa f. Eks. kun at kunne vælge een Mand, og det saa ikke blev den, de ønskede, men den, der stod øverst paa Partilisten, som var kommet fra anden Side, maa jeg saa spørge, om dette ikke vilde være at opfordre de Folk til ikke at stemme paa det Parti, de nærmest sympatiserede med? Jeg synes, at de samme Betragtninger, som kom frem i dette Udvalg, maa gøre sig gældende her. I Udvalget sad det ærede Medlem Hr. Korsgaard; han har jo haft meget stor Andel i Valglovens Tilblivelse.

Jeg maa maaske ogsaa med Formandens Tilladelse citere, hvad Hr. Asger Karstensen, der som bekendt ogsaa har haft meget med Valglovens Tilblivelse at gøre, har udtalt i Folketinget den 26. Februar 1920; det staar i Tidenden Sp. 4014. Han siger dér — og det har jo nogen Interesse at se, hvilke Tanker de Folk, der har været med til at affatte Loven; har gjort sig om, hvad man skulde opnaa ved denne Valglov. Han siger følgende: „Den Del af Enkeltmandskredssystemet, som vort Forslag bevarer, og som jeg lægger den største Vægt paa bevares, er, at de enkelte Opstillingskredsers Vælgere kommer til at udpege Kandidaterne. Derved bliver det snævrere Omraades Indflydelse i Amtet fastslaaet. Vælgerne faar Lejlighed til at tale ganske anderledes med gennem disse snævrere Kredse, der besørger Opstillingen, end hvis det var selve Amtets Befolkning, der foretog Opstillingen. Det vil i sidste Fald let blive Amtets politiske Organisationers Ledelse, der kom til at gøre det, og det vil efter min Erfaring faa en meget uheldig Indflydelse paa Kandidatopstillingen. Klikevæsenet vil florere, Tilfældet vil komme til at spille en stor Rolle, Arbejdet i Valgkredsene, det vil sige ude i Befolkningen, vil blive forsømt,